РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 16-го грудня 1916. Ч. 151. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, December 16, 1916. No. 151.

СОЮЗНІ ВІЙСКА НА ГРАНИЦЇ МОЛДАВІЇ.

Румунські війска втратили знова 7.000 в полонених.

АЛІЯНТИ ДОМАГАЮТЬ СЯ БЛИЗШИХ УСЛІВІЙ НІМЕЧЧИНИ ЩОДО МИРА.

Уступленє австрійського кабінету д-ра Кербера.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

БИТВА НАД РІКОЮ БУЖЕУ. — 7.000 НОВИХ ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — **Побідні війска союзні приневолили Румунів до дальшого відвороту, зломивши їх опір в долині ріки Бужеу помимо скріплень, які вони одержали від Москалів.**

Армія Макензена зближаєть ся на цілій лінії до границї Молдавії. У вчерашній битві Румуни втратили знова поверх 7.000 в полонених.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Неприятель, скріплений сильними віддїлами російської кінноти, робив зусиля, щоби здержати дальший наступ наших військ. Наші війска зломили опір неприятеля, який розпочав дальший відворот у північно-східнім напрямі. Дунайська і девята армія посувають ся на цілій лінії дальше наперед.

„Вечером девята армія зближила ся до міста Бужеу.

„В битві по обох сторонах зелїзничого шляху, який веде з Плоєшті до Бужеу, союзні війска полонили 3.000 Румунів. В горах знова полонено поверх 4.000 Румунів і Москалів".

В ЯСАХ ПЕРЕПОЛОХ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — До Копенгаґен надійшли телєґрами, що в Ясах, теперішній столиці Румунії, панує великий переполох. Мале провінціональне місто переповнене десятками тисяч збігців, які не мають де примістити ся, бо в місті є всего три готелї.

Вістка про упадок Букарешту викликала дуже пригноблююче враженє не лише серед населеня, але також і в урядових кругах. Товпи народа удали ся під будинок, в якім мешкає президент кабінету, Братіяну, уладжуючи йому демонстрацію, яка хвилями прибирала дуже грізний характер.

Панує тут переконанє, що скоро лише не вдасть ся здержати дальшого наступу союзних військ, осідок правительства, головної кватири і королївського двора буде перенесений до Росії.

ФОРТИ БУКАРЕШТУ НЕУШКОДЖЕНІ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — Воєнний кореспондент угорської часописи „Аз Ешт" доносить, що **всї 18 головних фортів Букарешту разом зі всїми батеріями впали неушкоджені в руки союзних військ.** Каземати (підземні маґазини на фортах) були наповнені великими засобами поживи й амуніції. На зелїзничім шляху, який лучить всї форти, найдено сотки зелїзничих возів, наладованих средствами поживи й амуніції. Все те полишили Румуни неушкоджене, опускаючи серед переполоху свою столицю.

ДУНАЙСЬКА АРМІЯ ПЕРЕЙШЛА РІКУ ЯЛОМІЦУ. — МІСТО БУЖЕУ ПЕРЕД УПАДКОМ.

БЕРЛЇН, 14. грудня. — **Помимо великих трудностий з причини слоти і болота союзні війска посувають ся без впину дальше наперед і зближають ся до границї Молдавії.**

В останних днях дунайська армія очистила цїлу полуднево-східну часть Великої Волощини (то є около 3.500 квадратових миль) з неприятеля і перейшла на цілій лінії ріку Яломіцу.

Рівночасно армія девята загрозила російським війскам, які находять ся в семигородських Альпах. Місто Бужеу є окружене союзними війсками з трох сторін і його упадок є питанєм кількох найблизших годин.

Урядовий звіт німецького штабу звучить:

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Наша дунайська армія перейшла на цілій лінії ріку Яломіцу. Дальший наступ союних війск відбуваєть ся на цілім боєвім фронтї без перестанку дальше, хоч великі болота на румунських дорогах у великій мірі утрудняють скорі марші.

„Союзні війска зближають ся до міста Бужеу також від північного заходу.

„Полуднево-східна Волощина, на полудне від зелїзничого шляху Букарешт-Чернавода, є зовсїм очищена з неприятеля".

РУМУНСЬКА АРМІЯ КРИЄ ЗАЛЕДВИ 35 МИЛЬ БОЄВОГО ФРОНТУ.

ЛОНДОН, 14. грудня. — **Румунські війска потерпіли в безнастанних битвах так великі втрати в людях, що цїла нинїшна румунська армія, як се доносять з Петроґраду, є всилї крити заледви 35 миль боєвого фронту.**

Боєвий фронт в часї теперішного відвороту виносить около 100 миль, з того займають російські війска 65 миль. Перед трома місяцями румунські війска переводили наступ на 400-милевім фронтї.

Під тяжкими ударами ворога румунські війска ставлять лише слабий опір. Після останних донесень з Берлїна війска неприятеля стоять під містом Бужеу, в якім сходять ся три головні зелїзничі шляхи.

Румунські й російські війска роблять приготованя, щоби здовж ріки Бужеу заняти оборонні становища і здержати похід ворога до Молдавії.

—o—

НАЙБЛИЗШИЙ УДАР НА СОЛУНЬ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — **Зі Софії доносять, що болгарський президент Радославов принагідно торжества з нагоди упадку Букарешту згадав у своїй промові, що Румунію стрінула вже заслужена кара та що небаром союзні війска зададуть удар армії неприятелїв на фронтї македонськім.**

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НАПАДИ МОСКАЛЇВ ВІДБИТІ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: В Карпатах наші патрулї перевели ряд успішних нападів. На східній границї Семигороду союзні війска відбили російські напади по обох сторонах долини Тротус. Неприятель потерпів значні втрати в людях і матеріялах.

„**АРМІЯ АРХ. ЛЕОПОЛЬДА:** На сїм боєвім фронтї не зайшли жадні важнійші зміни.

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 13. грудня. — Російський рапорт звучить:

„В околиці гори Капуль (в Карпатах) і в долинї ріки Путни неприятель ставить нашим війскам сильний опір.

„В долинї ріки Тротус неприятель робив зусиля, щоби відзискати утрачені становища, але надармо. Неприятельські напади зістали відбиті, причім він потерпів тяжкі втрати.

„В околиці Гупаловець артилерія неприятеля розпочала бомбардувати наші становища.

„Напад неприятеля коло Присовець (на північний схід від Поморян) здержаний. Зусиля неприятеля, щоби переправити ся через Бистрицю коло Єзуполя, ударемнено".

—o—

НОВИЙ РОСІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ДЛЯ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

ПЕТРОҐРАД, 14. грудня. — **Півурядові вісти доносять, що М. Покровський зістав іменований міністром для заграничних справ.**

М. Покровський був давнійше членом державної ради. Він обняв становище міністра для заграничних справ по Нератову, який позіставав на сїм становищи дуже короткий час, то є від часу уступленя Штірмера.

—o—

АРХИКНЯЗЬ КАРЛО СТЕФАН БУДЕ КОРОЛЕМ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 18. грудня. — **Австрійський архикнязь Карло Стефан зістав реґентом Польщі. Королївське достоїнство припаде йому пізнїйше.**

Державна рада, яка складаєть ся з визначних осіб в польськім правительстві, буде скликана правдоподібно ще перед Різдвом.

Арх. Карло Стефан числить нинї 56 літ. Він є батьком шестьох дітий. Дві його доньки є одружені з польськими князями, іменно архикняжна Марія одружена з князем Гієронїмом Радивилом (давна литовська, тепер спольщена фамілїя), а архикняжна Христина з князем Александром Ольґердом Чарториским. Посвояченє архикняжої родини з двома найвизначнїйшими родами польських маґнатів було одною з головних причин, задля котрої вибір на польського короля впав на архикнязя Карла Стефана.

Архикнязь Карло Стефан має трох синів, з котрих найстарший Карло Альбрехт (28 літ) на случай іменованя його батька королем зістав би наслїдником польського престола. Архикнязь Карло Стефан займає становище австрійсько-угорського адмірала маринарки.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

АНҐЛЇЙСЬКА ПРЕСА, БЕЗ ВИЇМКИ, ПРОТИ ПРОПОЗИЦІЇ НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН, 13. грудня. — Вся анґлїйська преса без виїмки заявила ся з обуренєм проти пропозиції зі сторони Німеччини в справі мира.

Пропозицію Німеччини уважають часописи за підступ або кпини, і взивають правительство, щоби навіть не звертало на неї своєї уваги.

З урядових кругів доносять, що Ллойд Джордж зложить в тій справі публичну заяву з початком слїдуючого тижня. Всї надіють ся, що відповідь буде звернена проти Німеччини.

Також панує переконанє, що дійсну урядову відповідь зложать всї держави разом доперва по новім роцї, після спільного порозуміня.

ПРОЧ З „НІМЕЦЬКОЮ ОТРУЄЮ", КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦУСЬКОГО КАБІНЕТУ.

ПАРИЖ, 13. грудня. — Хоч не була ще урядово доручена нота в справі пропозиції Німеччини щодо мира, президент кабінету, Бріян, виголосив нинї в парляментї промову, в якій дуже остро виступив проти неї.

„Моїм обовязком є", — говорив Бріян, охоронити свою державу від можливого затроєня. Коли якась держава від голови до ніг зброїть ся, тодї було би великою виною з моєї сторони, коли би я до своїх людий не кликав: Будьте осторожні! Я маю перший право нашим ворогам по сотний раз сказати, що не наші, а їх руки обагрені кровю! Я не сумнїваю ся, що нарід ясно дивить ся на сю справу, але супроти зусиль неприятеля, аби засївати незгоду між нашими союзниками, я кличу ще раз: Проч з німецькою отруєю!"

РОСІЯ УВАЖАЄ СЕ ЗА ПІДСТУП.

ПЕТРОҐРАД, 13. грудня. — У висших міродатних кругах, як се доносить „Новое Время", панує з нагоди мирової пропозиції зі сторони Німеччини отсе переконанє:

„Відозва наших ворогів є зухвалою пробою скинути на Францію, Росію і Анґлїю відповідальність за війну, і засїдкою на публичну опінїю сьвіта.

„Правительства союзних держав взяли би на свої плечі страшну відповідальність перед своїм власним народом, коли би здержали війну і заключили передчасно мир, який уневажнив би всї безчисленні жертви.

„Сильна постанова Франції, Росії й Анґлії, аби довести війну до остаточної побіди, не може бути ослаблена жадними пропозиціями зі сторони неприятеля".

АЛЇЯНТИ ЗАЖАДАЮТЬ БЛИЗШИХ УСЛІВІЙ МИРА.

ВАШІНҐТОН, 14. грудня. — **Вчера наспіла до департаменту для заграничних справ урядова нота Німеччини.**

В урядових кругах панує переконанє, що аліянти не відкинуть пропозиції Німеччини і зажадають небаром близших условій мира.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

БИТВА МІЖ ГРЕЦЬКИМИ І ФРАНЦУСЬКИМИ ВІЙСКАМИ.

БЕРЛЇН, 13. грудня. — **5.000 грецького війска під командою капітана заняли село Катеріну (50 км. на полудне від Солуня), прогнавши відти війска французькі.**

Під сю пору ведеть ся битва між Греками і Французами на північ від села Катеріни.

НА МОРИ:

АЛЇЯНТИ ВТРАТИЛИ 192 ВОЄННИХ КОРАБЛЇВ.

БЕРЛЇН, 13. падолиста. — **По день 1. грудня с. р. втратили аліянти підчас теперішної війни разом 192 воєнних кораблїв, торпедовців і підводних лодок, на 744.000 тон містоти.**

В тих втратах не є узгляднені помічні кружляки і инші подібні кораблї, які також сповняли службу при воєнній фльотї.

Найбільше воєнних кораблїв втратила Анґлїя. Число затоплених анґлїйських воєнних кораблїв виносить 123, на 653.200 тон.

В АВСТРІЇ:

ПРЕЗИДЕНТ АВСТРІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ, КЕРБЕР, УСТУПИВ.

АМСТЕРДАМ, 14. грудня. — **Телєґрами з Віднї доносять про уступленє кабінету д-ра Кербера. Цїсар поручив Александрови Шпіцмілєрови утворенє нового кабінету.**

Причиною уступленя кабінету д-ра Кербера мали бути дві справи: справа уложеня взаїмних відносин між Австрією й Угорщиною на підставі переговорів і угоди, заключеної за часів кабінету ґр. Штірмера, і справа скликаня австрійського парляменту.

Др. Кербер обняв був становище президента кабінету дня 1. падолиста с. р. після замордованя ґр. Штірка.

—o—

АВСТРІЙСЬКИЙ ЦЇСАР ЗАПИСАВ 60 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ ДЛЯ ЖЕРТВ ВІЙНИ.

МОНАХІЯ (Баварія), 13. грудня. — **З Віднї доносять, що цїсар Франц Йосиф записав зі свого власного маєтку 60 мілїонів корон на фонд для інвалїдів і для сиріт по погибших у війнї жовнірах.**

Двом дочкам і внучцї записав цїсар по 20 мілїонів корон. Решту свого маєтку, в сумі 10 мілїонів корон, призначив на ріжні записи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодинoке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся

З біжучої хвилі.

З Вашінґтону доносять, що іміґраційний законопроєкт, заключаючий в собі іспит грамотности, перейшов у сенаті голосами 64 до 7. У палаті послів сей біль ухвалено голосами 308 до 87. Кажуть, що президент Вілсон сей законопроєкт (білл) напевно заветує, але він таки буде в конґресі ухвалений, бо має за собою більшість двох третих голосів в обох палатах.

Один робітник з Ґрінвіл (коло Джерзи Сіти), затруднений при зелізниці Ірі яко гамівник, стратив підчас пересуваня ваґонів руку. Він заскаржив дотичну зелізничу компанію до суду і узискав вирок, на підставі якого компанія Ірі має йому виплатити квоту $32.500. Се буде доброю научкою для зелізничих баронів, котрі здоровлє а то й житє своїх робітників цінять дуже низко.

З Берліна телеґрафують, що на польських землях, занятих німецькими й австро-угорськими військами, утворить ся тимчасову польську державну раду, яка буде урядувати, аж доки не переведеть ся виборів і не установить ся сталої адміністрації. На 25 членів сеї ради 15 іменують ся із земель занятих Німцями, а 10 із земель занятих Австрійцями. Рада буде мати свої засіданя у Варшаві і уживати-ме польської мови. Вона буде занимати ся ріжними проєктами щодо законодатних справ, буде співділати в закладаню державних інституцій і мати-ме право видавати ріжні поручення, відносячі ся до загальної репрезентації обох частий нового королівства. Рада буде мати також право видавати оконечні рішеня в справах економічної перебудови краю. Німецька й австрійська адміністрація дадуть до диспозиції ради відповідні фонди, а вона мати-ме право накладати додаткові безпосередні податки і затягати позички, за згодою і одобренєм військових властий.

Жиди в новоутвореній Польщі дістануть широку самоуправу, особливо щодо самостійного шкільництва. Примусової бранки для польських Жидів не буде; до війска вони можуть вступати лише добровільно.

„Арбайтер Цайтунґ" доносить, що остаючих на австрійській державній службі Поляків заступають Німцями, яких виправляють до Галичини, де вони занимати-муть відповідні становища в будучій автономній управі.

Із Стокгольму (столиця Швеції) доносять (11. с. м.): В Росії відбули ся знова численні арештованя соціялістів. В Петроґраді і Москві увязнено доси около 60 осіб. У Вітебску закінчено сими днями перед воєнним судом широкий процес, який був звернений проти кількох соціялістичних провідників за зраду держави. Трох соціялістів засуджено кождого на 5 літ примусових робіт; дальший процес проти лотиських націоналістів закінчив ся засудом 11 Лотишів, котрі дістали разом 80 літ примусових робіт. Їх засуджено на тій підставі, що мали належати до тайного товариства, яке мало на цїли відірванє Лівляндії від Росії.

З Парижа телеґрафують: В палаті послів прийшло дня 11. с. м. до великого заколоту, коли підчас дебати над новими воєнними потребами соціялістичний посол П. Брізон заявив, що Французи не будуть довше бороти ся за те, щоби Росії запевнити посїданє Царгорода. Із всіх частий палати почули ся оклики невдоволеня на адресу бесідника, а деякі посли кричали навіть до Брізона: „Ви є зрадник!" Товариші Брізона старали ся його вгамувати, але надаремно. Деякі соціялістичні посли просили стенографів, аби вони заяви Брізона не поміщували в протоколі. Розлючений Брізон вхопив стоячу побіч себе склянку і шпурнув нею в голови послів, що сиділи півколесом біля пульпіта секретаря. Після того палата постановила виключити Брізона із засїданя. Ґалєрію опорожнено і засїданє перервано. Коли по 20 мінутах засїданє знова розпочало ся, Брізон опустив палату.

Телеґрама з Ротердаму (Голяндія) до лондонської часописи „Дейли Нюс" подає отсю вістку:

Остаточна ціль воєнної кампанії проти Румунії є одною з найголовнїйших справ, на яку звернула свою увагу преса в Німеччині.

Максиміліян Гарден зовсім отверто заявляє, що Одеса, Харків і Київ є найблизшими її предметами.

(Максиміліян Гарден займає перше становище між критиками в Німеччині).

ЧИ СКОРО НАСТАНЕ МИР?

—o—

День 12. грудня приніс велику несподіванку для цілого сьвіта. Німеччина і її союзники візвали своїх ворогів через послів невтральних держав до покінченя війни і заключеня мира.

Урядова нота союзних держав нічого не говорить про близші условія мира. Німеччина і її союзники обіцяли допера тоді подати условія заключеня мира, коли противна сторона згодить ся в засаді на покінченє війни.

Союзні держави передали однозвучні заяви через послів невтральних держав своїм противникам і ожидають спокійно від них відповіди, а тимчасом воєнні операції йдуть дальше своєю дорогою.

Яке становище займуть противники Німеччини? Яке становище займуть держави невтральні?

Першу вістку про мирову пропозицію Німеччини і її союзників принято у ворожих державах неприхильно; в невтральних державах принято її досить прихильно, але з певними застереженями. Однак перші заяви є більше настрої і до них не треба привязувати великої ваги. Треба ждати на зміст відповідий урядових. Зовсім природно, що алїянти скоро відповіди не дадуть. Справу відповіди мусить ся добре розважити на конференції, в якій візьмуть участь заступники всіх алїянтів. Справа надто великої ваги і надто великої відповідальности, щоби її полагоджувати на борзї.

Заки алїянти дадуть відповідь Німеччині, мусять перевести дуже точне обчисленє своїх сил і сил неприятеля. І се буде головною для них підставою, чи їм дальше бороти ся, чи мирити ся.

Невтральні держави, а передівсїм Злучені Держави, є нині безперечно за миром. Невтральним державам так довго залежало на війні, як довго вони з війни тягнули великі зиски. Нині, коли по значнім економічнім вичерпаню воюючих держав воєнні замовленя в невтральних державах устають, невтральні держави дуже радо прихиляють ся до пропозиції скорого покінченя війни.

Коли би нині алїянти приймили пропозицію Німеччини і заключили мир, то, без огляду на условія сього мира, мусїло би признати ся Німеччині і її союзникам повну побіду. З такого становища виходить Німеччина у своїй мировій заяві і на се вказують також обставини, серед яких Німеччина сю мирову заяву проголосила.

Німеччина зробила сей крок якраз після упадку Букарешту, столиці ворога, який мав рішити вислід війни в користь алїянтів. Отже Німеччина вибрала якраз сю хвилю, щоби виказати алїянтам, що їм не надіяти ся успіхів у дальшій війні.

Властиві причини сього, що Німеччина виступила якраз під теперішну хвилю з мировою пропозицією, були би отсї:

1) Німеччина має нагоду скинути з себе відповідальність за дальше продовжуванє війни.

2) Німеччина може в сей спосіб викликати роздори, а бодай значні непорозуміня між своїми противниками. Якраз під теперішну хвилю відбувають ся основні переміни в кабінетах ворожих її держав.

3) Німецьке правительство буде в сей спосіб оправдане перед своїм власним народом за дальше продовжуванє війни. Крім того німецьке правительство причиняєть ся в сей спосіб до піднесеня духа серед армії і цивільного населеня.

4) Оголошенє мирової заяви є поличником для невтральних держав, а передівсїм для Злучених Держав, яких якраз першим обовязком було виступити з пропозицією мира і закінченя страшної війни.

Якнебудь отже станеть ся — чи алїянти згодять ся на мирові переговори чи ні, Німеччина віднесла величезну моральну побіду, якої ніхто не зможе заперечити.

—o—

Про условія мира кружать ріжні поголоски, які одначе полягають лише на більше або меньше правдивих здогадах.

І так припускають, що держави німецьких союзників подадуть отсї условія:

1) Відбудованє Бельгії. 2) Опорожненє північної Франції, занятої німецькими військами. 3) Утворенє незавиcимого королївства польського і литовського. 4) Відданє Болгарії територій, які вона втратила у другій балканській війні. 5) Зворот Німеччині всїх забраних їй кольоній. 6) Зворот Австрії територій, занятої італійськими військами.

Зноваж условія алїянтів мали би бути такі:

1) Опорожненє і відданє всїх занятих територій, включаючи Бельгію, північну Францію, Польщу, Сербію і Румунію, і заплаченє відшкодованя за знищенє в тих краях. 2) Відступленє Франції Альзації і Льотарингії. 3) Відступленє Росії Царгорода. 4) Відшкодованє за затоплені кораблї, числячи корабель за корабель, тону за тону. 5) Відповідне укаранє тих, на яких тяжить відповідальність за ріжні надужитя німецьких війск.

Як висше сказано, отсї условія є зложені лише на підставі здогадів і тому їх поважно брати не можна.

СПРАВА ЕМІҐРАЦІЇ
в Австро-Угорщині по війні.

В німецьких часописях появила ся статя д-ра Вольфа фон Шірбранда, в якій говорить ся **про відносини між народами в Австро-Угорщині і про справу еміґрації після війни.**

„Яка будучність чекає Австро-Угорщину по заключеню мира, — пише др. Шірбранд — се трудно нині передвидїти. Але є деякі річи, про які вже нині можна дещо певного сказати. По війні буде лїпше ніж перед війною. Цїлковита згода по війні не запанує. Незгод і завистий поміж поодинокими народами, які замешкують Австро-Угорщину, війна не знищить. Але й бо сего не треба. Противно, суперництво, коли воно відбуваєть ся в розумних границях, дає успіхи, які для загалу приносять лише користь. Примір: Помимо глибокої політичної ворожнечі між Чехами і чеськими Німцями Чехія є якраз тим краєм австрійської монархії, котрий в останніх 30 лїтах виказав подиву гідний поступ у всїх областях матеріального добробуту. Се потверджують статистичні числа. І так примір хлїборобство стоїть в Чехії висше ніж в прочих краях монархії. Пересічний дохід з одного гектара землі в Чехії перевисшає дохід у всїх прочих краях більше ніж в двоє. Таксамо маєть ся в Чехії справа в области торговлї і промислу. Отже є помилкою уважати навіть дуже завзяті спори у нутрі монархії за матеріяльний занепад держави.

„Треба надїяти ся, що по війні сї спори поміж партіями будуть відбувати ся дальше, але в розумних границях. Ніколи в цїлій історії народи Австро-Угорщини не зближили ся до себе так, як підчас сеї війни. Се є зовсім зрозуміле. В битвах на всїх воєнних фронтах станули мілїони синів ріжних народів і одної держави плече о плече, разом борють ся, разом терплять, разом умирають. І таксамо, як на боєвій лінїї, лучать ся разом також і ті, що лишили ся дома; всї, без огляду на те, чи богаті чи бідні, чи великі чи малі, терплять тусаму нужду, яку принесла зі собою війна.

„Коли війна скінчить ся, повернуть мілїони з боєвих фронтів домів. Зі собою принесуть вони нове зрозуміне і нові ідеї, які перейдуть наскрізь всї верстви суспільности. Се буде неоцїнений скарб, який принесе війна в заміну за житє мілїонів".

* *

Відтак подає автор статї деякі пляни австрійського і угорського правительства в справі відбудови знищених підчас війни країв, углядняючи притім також і справу еміґрації.

„В Австро-Угорщині, як се заявив ґр. Тіса, — говорить дальше др. Шірбранд — приготовляєть ся способи, щоби на будуче еміґрацію обмежити, а навіть по змозі зовсїм її усунути. До часу перед війною виїздило з Австро-Угорщини річно 250.000 до 300.000 людий до Злучених Держав і Канади; з того половина принадала на краї угорської корони. Крім того виїздило ще около 500.000 робітників сезонових, — сї послїдні головно з Галичини.

„Ґр. Тіса і угорське правительство орґанізують рух, який має на цїли, щоби часть людий, котрі виїхали з Угорщини до Злучених Держав і Канади, могла назад вернути до краю. В тій цїли угорське правительство рішило по дешевій цїні і на догідну сплату розпарцельовати поміж еміґрантів урожайні державні землі в полудневій Угорщині: над Дунаєм, Тисою і Савою. В 26 комітатах (повітах) є такої землї около 190.000 акрів. Угорський парлямент згодив ся вповні на сей плян.

„Також австрійське правительство має подібні пляни: вони відносять ся передівсїм до найбільшого і найлюднїйшого краю — Галичини. Щоби запобігти еміґрації з Галичини, яка в останніх роках дійшла до застрашаючих розмірів, правительство уважає за річ конечну дати поміч селянам. Ся поміч має полягати в дешевім набутю землі і в запомогах, які мають бути ужиті на придбанє господарських будинків і господарських знарядів. Головною, а може й одинокою причиною, що сотки тисяч селян еміґрує з Галичини, є невідповідна величина пересічного земельного господарства, яка є низше 5 акрів. Впрочім у Галичині ся справа стоїть у тісній звязи з другою неменьше важною справою, а іменно з відбудовою великої части краю, знищеного Москалями підчас війни.

„Точні провіреня австрійського правительства виказали, що аби направити шкоди, заподіяні підчас війни в Галичині, треба около 3 мілїярди корон. Ся сума мусїла би бути призначена на: 1) Відбудованє знищених доріг. 2) Привернєнє до порядку знищених лїсів і піль. 3) Відбудованє спалених сіл, міст і публичних будинків. 4) Закупно худоби, коний і знарядів. При переводженю сеї акції мусить ся узгляднити в першій мірі пошкодованих селян. Ціла та справа має ще й ті трудности, що богато сотон тисяч мешканців Галичини — селян, ремісників, купців і т. д., а також богато жінок і дітий уповадили Москалі в глиб Росії і на далеку Сибір. Великий процент тих людий нині вже не жиє, закінчивши житє в нужді, або згинувши від руки Москалів. Велика отже часть тих людий ніколи вже не поверне. Се також буде мати великий вплив на зменьшенє галицького населеня, а тимсамим на побільшенє пересічної скількости землі.

ДОПИСИ.

З LEADWOOD, MO.

Чи ще довго український нарід буде кормити патріотів-пискачів?

Представники У. Н. Союза виступили з Федерації, а У. Н. Союз ні. А то що знов за диво? А хто-ж післав урядників У. Н. Союза до Федерації? Чи не члени У. Н. Союза? Хто найбільше вислав делєґатів і витратив найбільше гроший, потом і кровю зароблених гроший. Хто найбільше поніс коштів і труду коло скликаня Українського Сойму? Чи не урядники У. Н. Союза і члени тогож Союза? Таж я самий, яко делєґат, стратив своїх власних 30 долярів готівкою і десять днів робучих по 2 дол. 64 цнт., тай ще в голоді їхав з Ню Йорку до Ст. Луіс, бо, всїдаючи до поїзду в Ню Йорку, мав всего 10 центів в кишени.

Сьмішно і якось по пяному сказано, що урядники У. Н. Союза виступили з Федерації, а У. Н. Союз ні.

Скілько то можна було уратувати наших бідних братів в Галичині від голодової смерти за ті гроші, що Сойм пожер.

А се все зумів загирити, на мою думку, один чоловік... екс-вґомость Ів. Ардан. Дивне, як Січинський міг попасти ся в його лапи? Я не знаю особисто анї Ів. Ардана, анї урядників У. Н. Союза, анї других. Я всїх видів всего раз на Українськім Соймі. Знаю всїх з ґазет, з їх праці на народній ниві.

І скажу отсе:

Ів. Ардан був гр.-кат. сьвященником і римським шнурком тягнув українського робітника до неба. Ів. Ардан був редактором „Свободи" і казав собі заплатити 16.855 долярів за свою працю, бо в справозданю У. Н. Союза нема написано, щоби Ів. Ардан купив машини і редаґував „Свободу" за свої гроші. А коли не купив, то 16.855 долярів є забогато, хоч би після тарифи соціялістичної.

Ів. Ардан скинув реверенду і став радикалом, а опісля соціялістом. Ів. Ардан був головним вождом роздору цілого У. Н. Союза. Ів. Ардан є тепер головним вождом роздору цілого українського народу в Америці. Ів. Ардан, чоловік з університетським образованєм, до сего часу виробив собі таке переконанє, що треба бути патріотом там і тоді, де і коли можна заробити. Можна сподївати ся, що колиб навинула ся від руки товста парохія католицька, він перший післав би Січинського на гак, яко соціяліста.

Іван Ардан сам гаркав на бл. п. еп. Ортинського, а тепер кричить, що урядники У. Н. Союза забили епископа, хоч кождий знає, що урядники тільки боронили порученої їм народом орґанізації і доказували не криком, але все фактами. Іван Ардан не причинив ся анї крихіточки до розвою „Американсько-Українського Бюра", а хотів се Бюро забрати... нібн купити, але за гроші українського робітника.

Ні, вовчий патріоте! Так воно не йде. Урядники У. Н. Союза не хотіли віддати У. Н. Союза партії клерикальній, а Бюра партії соціялістичній, бо програма У. Н. Союза є національно-демократична, і коли би вони були віддали Союз партії клерикальній, а Бюро соціялістичній, то тоді вже самі члени У. Н. Союза пагналиб їх на чотири вітри.

Під проводом урядників У. Н. Союза ратовано голодних в Галичині, сплачувано довг „Українського Городу" у Львові, збирано жертви для вдів і сиріт, боронено всіми силами, від серця, по щирости М. Січинського. Одним словом, У. Н. Союз дбав не о партії, але о Україну.

Іван Ардан на то все не мав часу, бо був занятий нищенєм всїх і вся. Іван Ардан кричить тепер, що він приятель робітника, що він соціяліст, бо вміє гаркати на українських попів. Були часи, що всї виреклись українського слова, тільки одинокий він не встидав ся хлопської мови. Іван Ардан викладає соціялізм українському робітникови в той спосіб, що вириває робітникови остатну дошку ратунку, вириває Бога зі серця, думаючи, що робітник, який заледви вміє читати, може так легко обійтись без релігії, як він з університетським образованєм.

Та на щастє український робітник окрім арданізму знає також, що німецькі соціялісти кинули червоний прапор під ноги кайзерови, щоби боронити свою вітчину, своє „Deutschland ueber alles!" Польські соціялісти поломали би всї ребра всїм українським робітникам, щоби здобути волю Польщі, волю неконче демократичної Польщі, але хоч би шляхотсько-тиранської.

Тому український робітник знає також, що на першім місци мусить бути Україна, а опісля Рим, соціялізм і инші справи, бо тільки в своїй хаті своя правда і сила і воля!

І український робітник не стерпить, аби ґазета, оплачувана його грошем, замісць принести йому якусь користь, кормила його вічно тільки шибеницями. Український робітник не стерпить і не буде кормити людий, які породились Українцями тільки... припадково, як Ардан і його помічники себе називають.

Микола Демчина.

—o—

З BROOKLYN, N. Y.

Відчит і представленє.

В неділю, дня 3. грудня б. р., в церковній салї під ч. 160 Норт 5-та улиця в Брукліні відбув ся відчит п. Миколи Д. Величка. Прелєґент відчитав першу часть „Відродженя українського народу", а другу часть відложив на слідуючу неділю, т. є. на неділю 10. грудня р. р.

По скінченю відчиту відбуло ся представленя коротенької комедійки „Два домики і одна фіртка". Представленє випало цілком вдоволяючо. Не було ні одної точки, яку можна би уважати за хибно віддану. Сцена була на причуд красно удекорована. Велике вражінє на присутних зробила місячна, соловейкова ніч, та українська ніч, яка зачаровує молоді серця і вливає в них силу до житя. Комедійка „Два домики і одна фіртка" буде представлена ще раз в неділю 17. грудня б. р.

Відчит п. Миколи Д. Величка обнимав короткий начерк відродження українського народу в Галичині, буковинській і в російській Україні. Із сього відчиту ми довідали ся, що для піднесеня українського народу партія національних демократів і партія радикалів положили найбільше праці і зусиль. Не „соціялісти", — як нам кажуть вірити деякі американські патріоти — але народні демократи двигнули наш нарід до нового житя. Тому нарід український повинен дальше з повним довірєм відносити ся до старокраєвих і тутешних провідників національно-демократичного руху. Прелєґент закінчив свій відчит покликом до єдности, згоди і праці для добра великої, але неподіленої української нації.

Один з громади.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

62. Сьвященик о. Дмитро Склепкович.

Старий сьвященик відчував неволю дуже болючо. Богато болючійше ніж велика більшість нас, ніж його краяни-Галичани...

Але свої муки, свої переживаня старий умів ховати від людий і через те вони були для нього ще тяжшими. Всеб таки лекше — кажуть люди — було, як би виложив перед ким душу, висповідав ся... Старий ховав своє горе; йому ні перед ким було сповідатись, ні з ким ділитись муками серця, душі... Може бояв ся він, що його не зрозуміють, а може... Хто-ж його знає, які думки роїли ся в його старій голові, коли він годинами просиджував на крутім березі ріки Кеті.

Полон... Гірше ніж полон — засланє, чужа країна, далека, холодна Сибір... Один, кругом один! Правда, людий навколо навіть більше ніж треба, але чи можуть же вони бути товаришами старенькому сьвященикови?!

А там, дома, знищений край, сотки тисяч народу погинуло на сій проклятущій війні; напоїли своєю кровю землю. Війна була і в місточку Поморянах... Як то там стара пережила... Тяжко... Жадних вістий з краю нема... Син, мало не підліток, добровольцем до війска вступив... Боже! Скільки то несправедливостий на сьвіті! І на що ся війна, кому вона потрібна? Чи потрібна вона була тим неборакам, що кровю своєю напоїли сиру землю? Чи може сим нещасливим, що конають в Сибірі? Чи знищений край її бажав? Ні, край не бажав і народови вона непотрібна...

Ріжні думки роїли ся в голові старого і наганяли на нього сум, тугу, з котрими він не міг справити ся, котрих не міг сховати від людий, і всім нам видко було, що старий переживає тяжкі муки і кождий з нас хотів розважити старого — навіть Акакій Кобахідзе... Сей молодий Кавказець, Грузин, був дуже добрим, щирим хлопцем. Сам богато пережив за свої короткі літа і умів відчувати горе других.

— Не нада, отец! — говорив він сьвященикови. — Зачем тоска; ти плюнь на неє і погой разотри! Голова заболит, — тосковать будеш! Ти, душа мой, пагади, ми тебе на Кавказ вазмом, гори покажем, небо голубоє; сам в Австрію не захочеш єхать... Ти не видал Кавказ; не нада тоска, отец.

І стільки тепла було в сих нескладних словах молодого Грузина, стільки співчутя, що старий не видержав.., Зіпсуті нерви дрогнули, старий відвернув ся, щоб сховати сльози... А там знову прибрав себе до рук і знову ми бачили лише суворе лице сьвященика-аскета і його худу й високу-високу постать в чорнім сурдуті на самім краю високого берега ріки.

— Треба за ним наглядати, — сказав мені якось один з близких моїх товаришів, Латиш Цавне — не подобаєть ся мені, що він з ранку до вечера сидить над рікою. Старий сумує; щоб не заподіяв собі чого...

На мою гадку се було неможливим... Старенький сьвященик сумував, то правда, але свій сум він ховав в собі і через те тікав від людий, над ріку.

Дивив ся, як котять ся могутні филї великої ріки, чекав, чи не принесуть йому радісної, або хоч якоїнебудь вістки з краю, де лишила ся старенька жінка, діти...

* * *

Отець Дмитро Склепкович перебував у мене в Наримі тимчасово. Його назначили на житє в малесеньке сельце Брагіно, де він почував себе занадто погано. Змучений важкою етапною дорогою, старий хорував, до тогож не мав ні шелюга гроший і їсти було нічого. Становище його було дуже сумне, але сам він поправити його не міг, бо, правду казати, він навіть не знав, як се зробити. Головна річ — його треба було видрапати з того поганого Брагіна, а там уже можна було думати і щонебудь инше.

Пійшов я до пристава, розказав йому, що сьвященик Склепкович є дуже хорий, потребує лікарської помочи і просив позволити йому приїхати до Нариму на тимчасовий побут. Пристав згодив ся на се і отож таким робом сьвященик дістав ся в Нарим.

Мешкати я забрав його до себе. Старий довго сперечав ся, але мусів згодити ся, бо відповіднійшого місця в Наримі він не міг здобути, а старе, змучене тіло потребувало спокою, відпочинку. Але він і у мене почував себе недобре; се вже була властивість його характеру.

— З якої причини ви мене держите тут? Чиж ви думаєте, що мені легко обідати вас, коли я бачу, що і у вас гроший нема!

— Ви, отче, до моеї кишені не заглядали, не знаєте, що там є, а до тогож я дома. Забракне гроший — я напишу свому дідови, товаришам, ґазетам і пришлють; а ви на чужині, тож і не сперечайтесь. А рахунки підведемо якнебудь потім. Коли і мене постигне лиха година, то я знаю, де є місточко Поморяни в Галичині; приду і скажу: витайте, отче!

Старий ніби згодив ся, а на другий день знову за своє. І як тільки надходила обідня пора, він виходив з хати і зникав. Шукали, находили і силою тягли до хати.

Обідало нас четверо. Се була маленька, але міцна комуна, що зорґанізувала ся з дня мого приїзду, зорґанізувала ся з людий ще дома звязаних тісною дружбою. Обіди були добрі, бо варила їх наша товаришка, члениця нашої комуни, і коштували вони дешево, всього 4 р. до 4 р. 50 к. на місяць на чоловіка. Правда, ми все робили самі: винаходили, де можна дешевше, картофлю, капусту, літом 1915 року розвели свій город на цілій десятині, а я насадив квочок і вивів понад 300 штук курчат. Через те наша комуна була богата, а чи варити на 4 чи на 5 осіб, то — як завіряла нас наша молода товаришка-хазяйка — великої ріжниці нема... Отець Склепкович також хотів нераз працювати для нашої комуни; носив було з ріки ведрами воду на наш город, але ми не дали; пробував було мити по обіді тарілки, але тут рішучо запротестував наш комунар Цавне, бо се було якраз його обовязком; до тогож одного разу мокра тарілка, не взяв її враг, вискочила з рук о. Склепковича на долівку і розбила ся. Старий дуже засоромив ся і вже залишив свої домаганя до сеї праці.

Зате ми ходили з ним на рибу. Риби в сибірських ріках богато, хоч руками бери, але ми ходили з вудками. Посідаємо бувало на березі, закинемо вудки і сидимо, балакаємо, розказуємо один другому ріжні байки, а до дому повертаємось з кількома десятками добрих щупаків та окунів...

Се рибальство розважало отця і нарешті він навіть ніби захопив ся запалом рибалки і коли який хитрий щупак зривав ся з гачка, отець лаяв його батяром, злодієм і садив на гачок нового хробачка.

А одного разу трафила ся нам пригода, котра мало що не скінчила ся погано.

Винайшли ми в лісї велике озеро, а з того озера до ріки, на яких там три кільометри, була протока, шириною яких 60 сяжнів і глибока. В сій протоці дуже добре ловили ся щупаки, але треба було бути там до схід сонця, бо щупак найліпше клює рано, як сонце сходить.

Повставали ми рано, мабуть о годині 3-тій, а на годину пяту вже були біля озера.

Я роззув ся і розібрав ся, — лишившись тільки в одній сорочці, і сїв біля самої води. Я вже з досьвіду знав хитру вдачу щупака; знав, що він часто зриваєть ся з гачка, то і сїдав біля самої води, щоб лекше було викинути його на беріг. Сьвященик же сїв на високім березі, бо внизу було багно, грязь, а отець був в сурдуті і не хотів валяти ся; розбиратись же я йому не позволив, аби не перестудив ся. Беріг був обривистий; отець сів, звісивши ноги над воду і уткнувши нобіч себе в землю дві вудки.

Занятий своїми вудками внизу я не спостеріг, як то стало ся, коли чую раптом: „О, батяр, злодій!" Не вспів я оглянути ся, коли щось шубовстнуло у воду... Отця на березї не було, а через хвильку його сива голова показала ся над водою... Кинув ся я до нього, поміг вибратись на беріг... Мокрий, бо пірнув у воду з головою.

— Ходімо скорше, отче, до дому, бо застудитесь! — кажу йому, а він і слухати не хоче.

— Ми мусимо того батяра злапати!

А „батяр" грав собі по протоці... Він висмикнув з рук отця вудку, навіть самого у воду втяг (отець сидів звісивши ноги, опертись не було в що, — так він казав — а мені здаєть ся, що то якось несподївано стало ся; якнебудь посунув ся на край тай упав у воду) і тепер ми бачили, як він тягав за собою вудлище.

Сївши у човни, ми коло години ганяли ся за ним по протоці, а таки піймали... Довга волосінь, довге вудлище помогли нам злапати щупака. Потихеньки підвели ми його на ґачку до берега і злапали. А він таки й справді „батяром" був... 12 фунтів важив.

Довго ми потім сьміяли ся з сеї пригоди, котра так добре скінчила ся.

А від того часу о. Склепкович став таким рибалкою, що й дійсні рибалки йому завидували.

Пійде собі бувало на озеро, розбереть ся, лишивши на собі тільки сорочку та камізольку, залізе по коліна в воду тай стоїть з вудкою...

І се рибальство його розважало, захоплювало його своїм запалом і відганяло сум.

* * *

А тимчасом наші заходи мали успіх. Справник перевів о. Склепковича в село Ново-Ілїнське, де мешкало коло 100 Галичан, з котрих деякі були навіть парохіянами отця.

Там о. Склепкович почував себе богато ліпше, а небавом йому позволено перебрати ся в найліпше село Наримського краю — Колпашево, де він і жиє разом зі сьвящеником о. Михайлом Ганкевичем.

ПОЗІР СЛАВНІ ДЖЕРЗИСІТЦІ!

В НАВЕЧЕРІЄ СЬВ. НИКОЛАЯ

В ПОНЕДІЛОК. 18-го ГРУДНЯ С. Р.

— устроюють —

НАШІ ШКОЛЯРІ НА СВІЙ ДОХІД ПРЕКРАСНІ

ВЕЧЕРНИЦІ В ЧЕСТЬ СЬВ. О. НИКОЛАЯ

З СЕЇ НАГОДИ ВІДОГРАЮТЬ ОБРАЗ СЦЕНІЧНИЙ В ДВОХ ВІДСЛОНАХ КУРЦЕБИ

„СЬВЯТА ГОСТИНА"

в місцевій гали церковній на розі ул. Sussex і Greene.

В тій штуці виступають такі особи:

Св. О. Николай	І. Сьпівак
Ангел І.	А. Явчак
Ангел II.	О. Кирчів
Бабуся Орися	О. Чомко
Пані Доброцька	Е. Чомко
Учителька	М. Медвідь
Влодзьо, дитина п. Доброцької	Т. Левуш
Славцьо, дитина п. Доброцької	Й. Тих
Зося, дитина з сусїдства	А. Кирчів
Ґенко, дитина з сусїдства	Ст. Землянський
Михась, дитина з сусїдства	П. Хвалик
Оля, дитина з сусїдства	М. Мацек
Маринця, дитина з сусїдства	А. Землянська

Сї малі артисти вже здобули собі свою славу попередними виступами, тому єсть повна надія, що і сего року церковна ґаля заповнить ся по береги в означенім дни. Приходіть Вп. і Дорогі Родимці на сей Сьвято-Николаївський вечер всі громадно тай приводіть і Ваших діточок! 151

Як що року так і сего Сьв. Николай роздасть при сїй нагоді всім добрим і чемним діточкам хороші дарунки і солодкі кенди.

ДЛЯ СТАРШИХ ВСТУП ВСЕГО ЛИШ 25 ЦНТ. ДІТИ В ТОВАРИСТВІ РОДИЧІВ МАЮТЬ ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

ПОЧАТОК ВЕЧЕРНИЦЬ ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.

Дохід на місцеву школу.

Тикетів можна дістати лишень у наших школярів і школярок. — З високим поважанєм

ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

МІСІЯ В БРУКЛИНІ Н. Й.

при гр.-кат. церкві Сошествія сьв. Духа, (160 Норт 5-та улиця).

ПОРЯДОК МІСІЇ:

Пятниця, 22. грудня. День Непорочного Зач. Пр. Д. М. О годині 10. рано Служба Божа сьвяточна. О годині 7.30 вечером Параклис до Пресьв. Богородиці. Першу науку місійну виголосить Впр. о. М. Кінаш, парох катедральний з Філядельфії, Па. — Благословенє Найсьв. Тайнами.

Субота, 23. грудня. О годині 9. рано Служба Божа. Сповідь від 8. до 12. рано, від 3. до 10. в ночи. О годині 7.30 вечером, Молебен до Найсолодшого Серця Ісуса. Другу науку місійну виголосить Всч. о. Ев. Сидоряк, парох з Пасайку, Н. Дж. — Благословенє Найсьв. Тайнами.

Неділя, 24. грудня. Сповідь від години 7.30 рано до 10.30, а відтак Утреня і Служба Божа. Підчас Сл. Божої відбудеть ся посьвяченє риз, котрі жертвували Впов. п. Андрей і Олекса Цюпи. О годині 7. вечером Молебен до Пречистої Д. М. Трета наука місійна. — Панахида за поляглих в бою наших героїв в старім краю і благословенє Найсьв. Тайнами. Підчас вечірного Богослуженя, буде ся збирати жертви на бідні сироти в Філядельфії.

Понеділок, 25. грудня. Сповідь від год. 8. рано а опісля Служба Божа і докінченє сьв. Місії суплікацією. Вечером о год. 6. на Савт Бруклин Молебен до Пречистої Д. М. і наука місійна, котру виголосить Впр. о. Волод. Довгович і посьвяченє риз.

На сї торжества і на Місію запрашаєть ся всїх вірних греко-кат. парохії бруклинської до ласкавої участи.

о. ВОЛОДИМИР ЛОТОВИЧ, парох.

ВАЖНЕ!

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ, ОРҐАНІЗАТОРІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА, ЩО В МІСЯЦЯХ ГРУДНИ 1916 Р. І В СІЧНИ 1917 Р. ГОЛОВНИЙ УРЯД БУДЕ ПРИЙМАТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО. З ОГЛЯДУ НА СЕ, ЩО ТЕПЕР В ЗИМІ ЛЕКШЕ ПРИЄДНУВАТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ НІЖ В ЛІТІ, ПОВИННІ З СЕГО КОРИСТАТИ МІСЦЕВІ ОРҐАНІЗАТОРИ І ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА.

ГОЛ. УРЯД ДАСТЬ ВІДПОВІДНІ ПАМЯТКОВІ НАГОРОДИ ТИМ ОСОБАМ, КОТРІ ЗОРҐАНІЗУЮТЬ БІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА У ВИСШЕ ЗГАДАНІМ ЧАСЇ.

ЧИСЛО НОВОЗОРҐАНІЗОВАНИХ ЧЛЕНІВ В ГРУДНИ І СІЧНИ БУДЕ ДОЧИСЛЕНЕ ДО ЧИСЛА З ТРОХ ПОПЕРЕДНИХ МІСЯЦІВ І ВІДДІЛ, МАЮЧИЙ ВІДПОВІДНЕ ЧИСЛО ЗОРҐАНІЗОВАНИХ ЧЛЕНІВ, ОТРИМАЄ НАГОРОДУ В КНИЖКАХ І Т. П.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 6-го грудня 1916 р.

ГОЛ. УРЯД У. Н. СОЮЗА.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЖЕ ПОРА ЗАМОВЛЯТИ

КОЛЯДИ

Нове видане містить:

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕНЄ з додатком пісень страстних, воскресних і иньших пісень церковних.

— ЦІНА 20 ЦЕНТІВ. —

Пишіть на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! Курс австрійських корон іде скоро в гору!!!

ПРОТЕ ОБОВЯЗКОМ КОЖДОГО ВИСИЛАТИ ГРОШІ ЯК НАЙСКОРШЕ.

ВЖЕ ДУЖЕ КОРОТКИЙ ЧАС ДО РІЗДВЯНИХ СЬВЯТ.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ НА ВАШУ РІДНЮ І СВОЇХ ЗНАКОМИХ В СТАРІМ КРАЮ КОТРІ ОЧІКУЮТЬ ВІД ВАС, ЩО ПРИШЛЕТЕ ЇМ

ГРОШЕВУ ПОМІЧ,

ТА КОТРІ ЗІ ЩИРОГО СЕРЦЯ І З ВЕЛИКОЮ РАДОСТИЮ БУДУТЬ ВАМ ДЯКУВАТИ ЯК ЇМ НА ЧАС

ГРОШІ НА СЬВЯТА ЗАШЛЕТЕ.

МИ ТЕПЕР ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ТІЛЬКО

БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕҐРАФОМ.

ГРОШІ БУДУТЬ В КРАЮ ЗА 5 ДНІВ.

ТА ЧЕРЕЗ СЕ ЗАВСІГДИ НА ЧАС ПЕРЕД СЬВЯТАМИ В КРАЮ БУДУТЬ ВИПЛАЧЕНІ, НА ЩО КОЖДИЙ ОТРИМАЄ УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕНЄ, ЩО ЙОГО ГРОШІ ЗІСТАЛИ ВИПЛАЧЕНІ. — ГРОШІ МОЖ ПОСИЛАТИ ЯК НАЙБІЛЬШИМИ СУМАМИ, А ЗА КОЖДИЙ ЦЕНТ ЦІЛКОВИТО СЯ ҐВАРАНТУЄ.

ТАК САМО ВИСИЛАЄМО ГРОШІ БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕҐРАФОМ

до K. K. POSTSPARKASSEN-AMT, in Wien,

(ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ ЩАДНИЦІ)

Пишіть сейчас по цїну і всякі другі інформації, які вишлемо кождому даром.

Моні-ордери і листи виписуйте на понизшу адресу до знаної УКРАЇНСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ І КАНЦЕЛЯРІЇ:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO., 193 Grand St., Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Пропала дитина з гробу.

Минувшого тижня умерла 4-лїтна дівчинка, дитина Андрія Процишина в Котсвіл, Па. Батько дитини пійшов згодити погребника. Згодивши потрібне, заплатив належитість і поховав дитину на спільним, українсько-польським цвинтари. В кілька днів пізнїйше згодив памятник і повіз на кладовище, на гріб дитини. На превелике диво гріб був порожний і ще глибше викопаний. Процишин оставив памятник на незнаній могилі, а погребника (Гарри Оссетто, 828 Котс ул.) потягнув перед суд. — О. Собчак.

Не хоче стригти волося.

Сими днями я прочитала, що коли женщини бажають рівноправности, то вони мусять остригти свої коси. Через те я не хочу її стригти свого волося, ні рівноправности. Моя головна робота — сидїти дома і варити чоловікови обід. Коли приходить виплата, я без всяких прав дістаю в руки чек. — Наталія Бурцева. „Р. С.".

Її останний лист до чоловіка.

Бруклинська полїція відкрила самовбийство 20-лїтної Флъоренції Лайонс, яка удусила ся газом. У полишенім листі молода жінка поясняє причини самовбийства. Головною причиною мала бути родинна незгода, котра від якогось часу запанувала між нею і її чоловіком. В тім листі вона пише: „Артур! Ти не будеш чути вже від мене більше нарікання, що мені зле живеть ся. Не буду вже більше нїколи Тебе злостити, коли прийду до Твого покою, аби Тебе побачити. Ти не потребуєш вже більше умебльовувати для мене дім і не потребуєш вже купувати для мене перстеня з діямантами, бо їх я вже й так досить маю... Про ніщо не потребуєш вже для мене старати ся! Я сподїваю ся, що Ти аж тепер будеш щасливий, але сподїваю ся також, що коли Ти вкоротці знова ожениш ся, то будеш зі своєю другою жінкою обходити ся лїпше ніж зі мною, коли вона буде находити ся в такімсамім положеню, як я. Не старай ся держати її в домі, але старай ся зробити її щасливою. Бувай здоров, желаю Тобі богато щастя і нехай Бог благословить Тебе! Я в небесній брамі буду очікувати на Тебе. Тоді будеш знати, як я Тебе щиро люблю".

Виплачують робітникам часть доходів з воєнних замовлень.

Робітники „Ду Понт Павдер Ко." у Вілмінгтон, Дел., дістануть 20% воєнної нагороди за свою цїлорічну працю. Виплата почнеть ся з днем 1. січня 1917 року.

ВІСТИ З КАНАДИ.

Число українських студентів у Вінніпегу.

Число українських студентів, які записали ся на університет у Вінніпегу, виносить 59.

Сумний випадок на фармах.

В Ґілберт Плейнс, Ман., згоріло троє дїтий Емілія Анчука, родом з Галичини. Анчук є наставником при зелїзничій дорозї. Огонь вибух у кухні і скоро обіймив полумінєм цїлу хату. Дїти, збудивши ся зі сну, хотїли утікати, але не могли віднайти дверий і таки під дверми спалили ся живцем. Коли огнева сторожа добула ся до середини, побачила дїти вже чорні мов уголь. Ся страшна трагедія лучила ся дня 24. падолиста б. р.

Засуджений на 4 роки криміналу за побите жінки.

Василь Продаюк, фармер з околиці Гонор, Ман., дістав 4 роки криміналу за се, що побив свою жінку і грозив її дальшим побиванєм.

Засуджений на три місяці арешту за побите жінки.

В суді у Вінніпегу засуджено Гр. Боргара на три місяці арешту за побите своєї жінки. Боргар мусів бути дуже нерозумний чоловік, коли побив жінку за се, що їх новонароджена дитина мала чорне волосе замісць ясного. Жінка лежала ще в постели, коли Боргар кинув ся на неї з кулаками.

Дезертир засуджений на два роки арешту.

Іван Доміник дістав 2 роки арешту за се, що втік з 222. батальону канадійської армії. При вступі до війська Доміник записав ся яко Москаль, родом з Росії, але при розправі виявило ся, що він родом з Австрії.

НОВИНКИ.

Амнестія для політичних виновників в Австрії.

Австрійський цісар, Карло І., вступивши на престол, помилував всіх чеських політичних виновників (д-ра Крамаржа, Кльофача і инших), яких обжалувано о зраду держави. Не помилував лише чеського посла, професора Масарика, який тепер перебуває в Лондонї. Помилував також сотки італїйських, сербських і инших політичних виновників.

Експльозія в фабриці амуниції в Росії.

Телеграма з Берлина доносить про нову експльозію, яка лучила ся в фабрицї амуниції в місцевости Лясатанная. Причина експльозії незвісна. Саме тоді в фабрицї працювало около 1.000 людий, які правдоподібно всї погинули. Фабрика цїлком знищена.

Воєнний буджет Англії і Франції.

Равль Перет, бувший французький міністер торговлї, підчас дискусії в палатї послів у Парижи заявив, що з кінцем місяця марта 1917 року воєнний буджет Франції буде виносити 72.600.000.000 франків (14 міліярдів 520 мілїонів долярів). В тімсамім реченци воєнний буджет Англії буде виносити 90.000.000.000 франків (18 міліярдів долярів).

Смерть японського ґенерала.

В Токіо (столиця Японії) помер генерал Маркіз Івао Ояма, який перевів сухопутну кампанію в російсько-японській війнї. Його армія здобула від Москалів Порт Артур і побила російські полки під Ляо Янґ та Вей-гай-вей.

Новий звичай англійських дам.

Англійські дами віддають ся щораз більше налоговому куреню люльок. Тепер вони курять в клюбах і мешканях і на улицях. Навіть в лондонських публичних місцях можна побачити даму з люлькою або з цигаром в устах.

ЗАПРОШЕНЄ.

Отсим просить ся старих і нових членів як рівнож приклонників тов. „Нова Україна" і „Драм. Кружка" тогож товариства прийти дня 16-го с. м. о годині 8-ій вечером під ч. 414 Іст 5-та ул., Ню Йорк на **ТОВАРИСЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ.** Богата програма, включаючи музику, декламації і танцї. Вступ 10 цнт.

Тов. „Нова Україна".

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу 16. грудня с. р., о годинї 8-мій вечером в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Стр. Всї члени мають явити ся точно о назначеній годинї. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся сеї суботи, дня 16. грудня б. р., в церковній гали на розі Сусекс і Ґрін Стрс., точно о 8-мій годині вечером. Кождий член мусить явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Всї довгуючі члени мають вирівнати свої належитости, бо в противнім случаю будуть суспендовані. Обовязком кождого члена є, щоби постарав ся і приєднав на сей мітінґ хоч одного нового члена, а за щиру працю кождий отримає з Товариства гарний дарунок. — С. Миляновић, предс.; С. Мушинський кас.; Е. Сойка, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 19. грудня. Кождий член мусить явити ся, бо будуть важні справи до полагодженя і вибір нового уряду. — С. Бойко, предс.; Н. Тарнавський, кас.; А. Бирич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Подаєть ся до відома членам Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 16. грудня с. р. Кождий член має явити ся на означену годину під загрозою кари, і вирівнати свій довг. Нових членів приймати ся буде за половину вступного. На тім мітінґу відбудеть ся вибір нового уряду. — К. Галушка, предс.; С. Савіцький, секр.; С. Пашків, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня в церковній гали при Гудсон евеню під ч. 303. Просить ся братів, аби хоч раз в рік усї до одного явили ся, бо є дуже важні справи цїлорічні до полагодження, а також вибір нового уряду. Просить ся членів, аби вирівнали свої довги, бо в противнім разі відберуть ся їм право голосованя, а відтак стратять усї привілеї в Братстві і в У. Н. Союзі. Неявившийся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — В. Пакула, предс.; В. Луцишин, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Подаєть ся до відома, що річний мітінґ Сестрицтва св. Єлени, від. 262, відбудеть ся в недїлю, дня 17. грудня с. р., зараз по вечірни, в церковній гали. Всї сестри повинні явити ся, а котрі довгують, мають свої залеглости вирівнати. Є добра нагода вступити до У. Н. Союза, бо нових членів приймаєть ся лиш за половину вступного. Тому користайте як найбільше з тої нагоди, бо ніхто не знає години своєї смерти. — Олена Придун, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василия Великого, від. 229, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, зараз по Службі Божій. На сей мітінґ кождий член має прибути, бо буде здавати ся цїлорічне справоздане, а відтак виберете ся нових урядників. Нових членів будемо приймати до Братства за половину вступного, а таксамо і до У. Н. Союза. Сповніть, Братя, свій обовязок бодай при кінци року та приведіть кождий по одному новому членови. За се буде Вам честь, а нові члени будуть мати велику користь, якої деинде дістати не можуть. — І. Гоменчук, секр.

САЙКСВІЛ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 401, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 17. грудня, точно о 2-гій годині, в гали мітінґовій. Є важна справа до полагодженя і вибір нового уряду. Місцеві члени мусять безуслівно явити ся, бо в противнім разі будуть карані після статута. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Н. Чорний, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Січ", від. 136, взиває всїх своїх членів, аби явили ся як один на річні зборі, котрі відбудуть ся дня 17. грудня с. р. в гали церковній під ч. 220 Джейн стр., точно о годині 1.30 пополудни. Неявившийся член без подания важної причини заплатить $1.00 кари. Будуть ся приймати нових членів без вступного, а се є добра нагода для затуманених кацапами Українців, аби прозріли і вступили до У. Н. Союза. Довгуючі члени мають сплатити свій довг. — А. Слабик, предс.; А. Брандибура, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що в недїлю, 17. грудня с. р., відбудеть ся місячний мітінґ під церквою. Обовязком кождого члена вирівнати свої вкладки як до Братства так і до У. Н. Союза, а коли не виповнить, буде суспендований. Таксамо сьвятим обовязком є, щоби кождий член старав ся привести хоч одного нового члена, поки ще можна вступати за половину вступного як до Братства так до У. Н. Союза. Отож возьмім ся всї до спільної працї! — К. Дарнович, секр.

ОБУРН, Н. Й.

ЗАХОДОМ ТОВ.-СПІВ. ДРАМАТИЧНОГО „БОЯНА"
відограють члени того-ж Тов. на дохід нової школи театральне представленє

П Е Р Е Х И Т Р И Л И

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1916 Р,
в гали п. Кащака, 135 Вашінґтон стр.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Кукса, мельник .... Омелян Саварин
Антін, його слуга .... Стефан Мардзїнський
Оришка, дочка Кукси .... Юлія Дичко
Дранко, коваль .... Йосиф Стець
Василь, його слуга .... Евстахій Паньківський
Горпина, дочка Дранка .... Марія Намісняк
Скакунець, писар .... Антоній Вільчинський
Нечипір, пияк .... Григорій Кузьмка

ОРХЕСТРА В. Б. БІШОПА.

Дірiґент ЙОСИФ БУКАТА. Початок о год. 6 вечер.

ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦНТ.

О численну участь запрошуємо з Обурн і околиці.

149-151 ТОВ. СПІВ. І ДРАМ. „БОЯН".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

БРУКЛИН, Н. Й.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ГРУДНЯ, ВЕЧЕРОМ

ЗАХОДАМИ МІСЦЕВОЇ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСЬВІТИ" відограють ся дві комедійки

„ШЛЯХТИЧ ХВАЛЬКО І ІВАН ДУБ"

— і —

„ДВА ДОМИКИ І ОДНА ФІРТКА"

з прольогом косарі.

Українська Громадо! Щоби задоволити прибувших гостий, наша читальня постарала ся і спорядила нову сценерію та дібрала відповідні сили аматорські, так що піддасть ся повній критиці.

ДЛЯТОГО ЗАПРОШУЄМО ГОСТИЙ З НЮ ЙОРКУ, ДЖЕРЗИ СІТИ, НЮАРКУ, БАЙОН І ОКОЛИЦІ ДО ЛАСКАВОЇ УЧАСТИ.

Прибудьте численно та звеселіть свою присутностию нашу місцеву читальню. А Ви, Бруклинчане, зійдіть ся громадно та повитайте позамісцевих гостий. Очікуємо Вашого численного прибутя.

ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ЗАКУПНО КНИЖОК ДО ЧИТАЛЬНІ.

ВСТУП 10 ЦНТ. Початок о 8-ій годині точно.

ДІТИ МАЮТЬ ВСТУП ВІЛЬНИЙ ЛИШЕНЬ З РОДИЧАМИ. 149-151

За уряд читальняний:

Володимир Каськів, голова, Олекса Цюпа, секретар, Володимир Тимчишин, скарбник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаємо.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте заняття.—Коли бажаєте, щоби хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте агентів до пошириня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, гросерні, готелю або на фармі.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителя і учителя музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

КОНКУРС.

Парохія в Шенандоа, Па. потребує від 1-го січня дяко-учителя. Платня $50.00 евентуально і більше і доходи. Голосити ся до: Rev. D. Chomiak, 114 S. Chestnut St., Shenandoah, Pa. 50-52

Пошукую в важній справі **ТИМКА ГАРМАТІЯ** з Гериновець, пов. Збо́рів. Перебував перед двома роками в Бостон, Масс. Хто би о нім знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу: Hryh Kawtutsky, 432½ Wilkinson St., Syracuse, N. Y. 49-51

Пошукую **АНДРІЯ БОЧАН**, с. Дмитра і його сестер **МАГДИ і НАСТІ і МАРІЇ БОЧАН**, д. Дмитра і **ДМИТРА ЗАЯЦЬ**. Всі походять з Гайворонки, пов. Підгайці. Їх родичі питають мене за їх адресами. Theodor Kuchtiak, Box 274, Duquesne, Pa. 50-51

Пошукую свого товариша **ІВАНА ГУМЕНЮКА** з Богатковець, пов. Підгайці. Хто би знав, де він тепер перебуває або він сам нехай зголосить ся до мене. Stephen Krupnitsky, c/o Thomas Coal Co. №2, Giatto, W. Va. 50-52

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ в Белфілд, Норт Дакота, продає землю на легкі сплати і позичає гроші на малий процент. Також асекурує будинки від огню. Peter Palaniuk, Real Estate & Loans, Belfield, N. Dak. 50-52

Пошукую тіточної сестри **МАРІЇ ІВАНИШИН** з села Липівці, пов. Дрогобич. Довший час перебувала в Філядельфії, Па. Голосить ся на адресу: Anna Choronzak, 221 Wilson St., Chester, Pa. 50-51

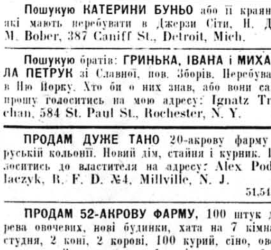
Пошукую своїх братів **ОНУФРЕЯ і ІВАНА ТИСОВСЬКОГО** з Розгурча, пов. Стрий, які перебували в Канаді, а тепер мають бути в стейті Мішіген. Голосить ся на мою адресу: Michael Melnyk, 401 Depester St., Rome, N. Y. 51-53

Пошукую **КАТЕРИНИ БУНЬО** або її краянів, які мають перебувати в Джерзи Сіти, Н. Дж. M. Bober, 387 Caniff St., Detroit, Mich. 51

Пошукую братів: **ГРИНЬКА, ІВАНА і МИХАЙЛА ПЕТРУК** зі Славної, пов. Збо́рів. Перебували в Ню Йорку. Хто би о них знав, або вони самі, прошу зголосити ся на мою адресу: Ignatz Truchan, 584 St. Paul St., Rochester, N. Y. 51

ПРОДАМ ДУЖЕ ТАНО 20-акрову фарму в руській кольонії. Новий дім, стайня і курник. Голосить ся до властителя на адресу: Alex Podolaczyk, R. F. D. №4, Millville, N. J. 51,54,57

ПРОДАМ 52-АКРОВУ ФАРМУ, 100 штук дерева овочевих, нові будинки, хата на 7 кімнат, студня, 2 коні, 2 корові, 100 курий, сіно, овес, кукуруза. Земля чорна, добра під управу цибулі, салєри і инші продукта. За ціною голосить до власт ителя: John Smith, Box 101, Whippany, N. J. 46-13

Пошукую своєї жени МАРІЇ ГНАТУШКО з Доброї Шляхоцької, повіт Добромиль, Галичина, котру упровадив МИХАЙЛО ДУХНЯК з Брживан, повіт Санік. Забрали двоє дітий: 6-літного хлопця Митра і 10-місячне дівча Касю і утікли; 4-ро літне дівча Ганю лишили мені. Михайло Духняк має в краю жінку і двоє дітий, а тут мабуть пише ся на моє імя, бо забрав метрики моїх дітий. Хто би знав про мою жінку, або вона сама, най мене повідомить, а я пішлю їй гроший на тикет, нехай вертає до мене і до своєї дитини, яка за нею тужить. А тому хто мені донесе про мою жінку, дам нагороду. Моя адреса: Stephen Hnaturhko, 200 Mt. Vernon Ave. Scranton Pa. 151-55

Пошукую **ГРИГОРІЯ МЕЛЬНИКА** і инших краянів з Налужа, пов. Теребовля. Моя адреса: Wasyl Butryn, 41 Mill St., New Haven, Conn. 50-51

Хочу знати, де перебуває тепер мій товариш **МИКОЛА ДОРОШ** з Ведзяжа, пов. Долина. Маю до него важну справу. Хто би знав теперішну його адресу, нехай мене повідомить. Stephen Szutka, 513 State St., Perth Amboy, N. J. 49-51

ДАРОМ вишлемо кождому найкрасші куплети для молодіжи, так дівчат, як і хлопців. Пришліть 3 цнт. почтових стемпсів. Bol. Starkowsky, 1721 Ellen St., Chicago, Ill. 46-51

ФОНОГРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $15.00. Все в найліпшім стані. Адреса: 334 E. 5th St., New York, N. Y. 28-55

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цеглярнях, догорах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить англійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або писемні удїлює: 07—

M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

АКУШЕРКА, П. АНТОНІНА ЛЯСОНОВА-МАХЦІНСКА, подає до відома, що вона перепровадилась з ч. 168 Евеню А. під ч. 156 Секонд Евеню, річ 10-ої ул. в Ню Йорку, телефон Орчард 8630, а свою сумлінну услугу для поліжниць уділяти буде й надалі. 45c3

ГОТОВА друкарня з усіми приборами. Коштувала $80, продам за $35 і научу друкувати хто купить зараз. Голосить до: ANNA ZARICZNA, P. O. Box 166, Anthony, R. I. 37c51

ПАТЕНТ Пошукую особу з новим і добрим винаходом. Кошта опатентованя заплачу як меньше прийде до спілки:

S. STRYCZKOWSKI, 223 West 123rd Street, New York, N. Y. 148,151

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ). ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ КИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17 Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493 86—

ВАЖНЕ ДЛЯ ХОРІВ ЦЕРКОВНИХ.

Єсли хочете приготовити ся, щоби виступити торжественно в день Рождества Христового, замовте собі збірник

КОЛЯДИ НА МІШАНИЙ ХОР

видане Ю. Павлуся.

Збірник сей обнимає 33 найгарнійші пісні на Рождество Христове, уложені під ноти на чотири голоси.

ЦІНА З ПОЧТОЮ $1.00.

Пишіть на адресу: 148151

BASIL HRISHKO,

701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЄРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОГРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 135-157

THE AMOR NOVELTIES CO.,

642 East 14th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ВОСННУ МАПУ ГАЛИЧИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ХТО ПОДАСТЬ НАМ 5 ДОБРИХ АДРЕСІВ СВОЇХ ЗНАКОМИХ. НА ПЕРЕСИЛКУ ЗАЛУЧІТЬ 5 Ц. В СТЕМПСАХ.—ПИШІТЬ ЩЕ НИНІ ДО: 31—

UKRAINSKA KNYHARNIA

34 East 7th Street, New York, N. Y.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересової книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так жемщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 135-157

THE AMOR NOVELTIES CO.,

642 East 14th Street, New York, N. Y.

ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА.

Хочете знати поступ всїх військ в страшній европейській війні, мати перед собою ширші відомости кождоденного руху, який є означений лініями в кольорах на малах всїх воюючих краях, то пришліть 35 центів почтовими стемпсами, а ми вишлемо Вам книгу „НАЙНОВІЙШІ БОЄВІ ЛІНІЇ" — 11 цалів широку і 14 довгу (12 більших мап з поля европейської війни) і богато інформацій про се, котра держава має ліпший вигляд на виграну війни. Крім сего вишлемо Вам в додатку книжочку „Citizen", в якій містять ся питаня і відповіди при діставаню горожанських паперів в нашій і англійській мові і ширші пояснені американської конституції. Видане з 17-го падолиста, 1916 року. Пишіть на адресу: 44c50

RUSKA KNYHARNIA,

Box 163, Yonkers, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St. St. Louis, Mo.

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 2-гий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 4-ий 75 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 6-ий 10 цнт.; № 8-ий 35 цт. МАЄМО ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І КРАВАТКИ.

Виробляємо також гердани з коралнків до годинників з гербом України, ціна одного гердана з меньших коралнків $2.50. Сїчовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики з всяких кольорах, ціна 15 цнт. за один бонч. Адресуйте: 134—

RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

КУПУЙТЕ ПЕРЕПИСНІ КАРТКИ (посткарти)

Івана Франка

6 КАРТОК ЗА 25 ЦНТ.

Меньше не висилаєсь. До набутя в адміністрації „Свобода".

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Наша дума, наша пісня Не вмре, не загине!

ПІСНЯ І МУЗИКА

ВАЖНЕ ДЛЯ НАШИХ МУЗИКІВ, ДІРІГЕНТІВ І ВСІХ НАШИХ ТОВАРИСТВ.

Вже появив ся мій катальог творів музичних, який висилаю кождому на жадане даром.

Хто хоче мати якийнебудь твір музичний, вокальний або інструментальний, нехай вибере собі з мого катальога, а я йому відпишу замовлений твір в короткім часі. Переписане одної сторони партитурової коштує 30 центів, а поодинокі голоси 10 центів. Сподїючи ся в сей спосіб заподіяти великому бракови творів музичних, поручаю отсю оферту ласкавим зглядам Впов. Родимців. 45c54

ЕВГЕН ЯКУБОВИЧ

813 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ВЕЛИКА РОЗПРОДАЖ НА СЬВЯТА

ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

Українська краватка	$ .75
Краватка вишивана з гербом України	1.50
Український дармовис	.75
Дармовис з вишиваним гербом України	1.30
Сорочки шовкові: синя, жовта чи біла, по	3.50

Хто замовить краватку, дармовис і сорочку, тому вишию його власне імя на сорочці. При замовленю прошу подати свій нумер сорочки. 150-51

Замовленя враз з грішми зашліть на адресу:

M. J. I. HANKA,

349 E. 149th St., New York, N. Y.

Винаходи подаємо до ОПАТЕНТОВАНЯ. Належитість адвокатську заплатите по отриманю рисунків нк і копії паперів до замельдованя і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада патентова ДАРОМ.—ВАШІНГТОН є місцем Патентового Уряду. Нашим костумерам помагаємо продавати опатентовані винаходи. Пишіть в своїй мові до одного з наших офісів: 148—

AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFICES, (S.)

309 Broadway, New York, N. Y. | 404 Barrister Bldg. Washington D. C.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав „КАТАЛЬОГА № 2, то нехай нині пише за ним. У нїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; грамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальога. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA

951 W. Erie St., Dpt. II, Chicago, Ill.

ВІЙНА! ВІЙНА!

Чи хочете бачити як виглядає теперішна европейська війна? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росії, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цепеліни у воздусї а субмарини на морі.

То всьо можете побачити у себе в дома і то дуже таним коштом!

На днях ми отримали велику скількість воєнних образків до СТЕРЕОСКОПІВ знятих з поля битви. Сей Стереоскоп який тут бачите побільшує образки до природної величини, представляє немов би живі особи. Коштує цілі 75 цнт. I, II, і III. серія, то є 75 воєнних образків за $1.00. 128—

25 образків житя Ісуса Христа за.............35 цнт.

25 образків подорож довкола сьвіта за.............35 цнт.

25 образків подорож по великих містах амер. за 35 цнт.

Хто вишле ще оголошеня і пришле замовлене в коротім часі, той дістане дві воєнні мапи даром, які є дуже потрібні кождому під сю пору. Пишіть ще нині:

UKRAINSKYJ BAZAR,

34 East 7th Street, New York, N. Y.

РАТУЙТЕ ПІЯКА!!!

„Яколи горівка не спалила ще цілкови жолудка і алькоголь не знищив кишок і всїх житєвих сил, наколи ще піяк не стратив енергії, цілковиту охоту до праці і житя, наколи ще есть в нім бодай дрібка чести людської і ще наколи смерть ще не простягне руку по свою офіру— РАТУЙТ ПІЯКА!

Жінко! Єсли твій муж єсть піяком і тратить тяжко запрацьований гріш на горівку і инші напитки, а через що і ти терпиш недолю, УДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як зробити, ЩОБИ ТВІЙ МУЖ ПЕРЕСТАВ РАЗ НА ЗАВСІГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує ані одного цента. 139-157

Чоловіче! Єсли маєш жену пиячку або приятеля піяком, і хотівбись, щоби раз на все відучити їх з сего поганого налогу, удай ся до нас по пораду, а ми радо даємо вказівки, як се зробити, ЩОБИ ПІЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ВИКОРІНИТИ. Порада нічого не коштує а користь велика. — Голосить ся можна особисто або написати лист до:

THE AMOR NOVELTIES CO.,

537 East 17th Street, New York, N. Y.

SANTAL MIDY CAPSULES **МОЧОВІ ВІДХОДИ** реґулює в 24 ГОДИНАХ Кожда гадка має напись з MIDY Уникайте підробів.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,

111 7th Street, New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЄР

У мене можете дістати За готівку і на сплати: Перли, чудові бриланти, Золото і діяманти.

Даю на рати догідні: Перстені золоті і срібні, На „ордер" слюбні обручки Годинники і ланцюшки.

На кожду річ, що продаю, Ґарантію всегда даю: Тільки одну ціну маю, Тільки чесний бизнес знаю.

F. W. MATYLEWYCZ,

400 East 5th St.,

30c- NEW YORK, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА

ДЛЯ ПОЛОВО ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам тільки 50 цнт.

Ослаблені полово мущини, як також і нервові, вилічуть ся зовсім і то раз на все через ужите средства „НОВО". Є се, так сказати-б, чудове средство, яке вилічило вже тисячі хорих полово мущин. Наколи ви є полово хорі, наколи докучає Вам нервове ослаблене, коли утратилисте мужеську силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, затверджене, діспепсію, хоробу нирок або дороги мочевого, неприємні сни, страх показати ся перед людьми, як то може пробувати, вилічите ся при помочи средства „НОВО". Средство се зробить Вас в короткім часі сильними, здоровими і щасливими, так що будете могли уживати всїх приємностий житя. Щоби Вас о тім переконати, що „НОВО" средство справді се зробить, вишлемо Вам ДАРОМ зас сего средства, що вистарчить на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і мазейско, як також 50 цнт. в почтових марках або в готівці, на оплачене пересилки і спакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пачка на пробу, але цілковитий запас, що вистарчить на 15 днів і який дуже часто причиняє цілковите вилїчене. Оферта та є важна тілько на ограничений час. Напишіть проте до нас безпровлочно і сповіщіть, в якій часописи читалисьте се оповіщене, а ми вишлемо Вам сейчас висше наведене средство. 91c—

NOVO COMPANY,

Dept. 23, Box 4000

Philadelphia, Pa.

Читайте українські книжки і газети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свобода".

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукуєть ся Винаходів!

ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

і для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:

„ЩО ВИНАЙТИ!"

з тисячами нових винаходів, з поясненями про патентоване винаходів і понад

СТО СТОРІН ДРУКУ.

Даром висилаємо кождому, хто її жадає. Пояснення і поради безплатні. Провірюване, чи даний винахід надаєсь до опатентовання, полагоджую скоро

ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО,

бо мій офіс є в місті Вашінгтон, осідку Уряду патентів Злуч. Держав.

Пищи ще нині по руськи на слідуючу адресу:

A. M. WILSON

реґістрований адвокат для патентів

311 VICTOR BLDG.,

WASHINGTON, D. C.

ВИНАХОДИ

ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як принимаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягнене патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюване, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо зовсім БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нині по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і пояснення, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жадане кождому ДАРОМ. 133e42

R. MORGAN ELLIOTT & CO.

патентові адвокати

717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

СРЕДСТВО НА ПОРІСТ ВОЛОСЯ.

УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.

Чи Вам випадає волосє? — Чи Вам волосє сивіє завчасно? — Чи воно є тверде і липке? — Чи маєте поррлї або ссверблене скіри на голові? — Чи Ви є лисі або лисієте?

Коли долягають Вам побіч вимінені терпіня, не занедбуйте їх, а сейчас уєуньте. Звольнане є небезпечно. Жадайте нашу ілюстровану книжку: „Кільна фактів про плекане волося" (написану визначним европейським спеціялістом).

Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальвакури є найуспішнійшою в певнісше виміненених недугах. Ми вишлемо Вам доларову пачку „Кальвакури" № 1 враз з книжочкою кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цнт. на кошти пересилки. 136c—

Виріжте повизший купон і вишліть ще нині в листі до: Union Laboratory, Box 501, Union, N. Y.

UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу прислати мені сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку.

ПЕРЕСТАНЬТЕ КАШЛЯТИ

поки сще кашель не приняв ся зовсім у Вашій системі. Уділїть ся від нападів і усмирїть подражнєнє через уживанє 45c—

СЕВЕРА

Бальзаму на Легкі.

Ви пізнаєте сейчас його вартість в случаях кашлю, перестуди, хрипки, болю горла, брохітіс, і т. д.

Ціна: 25 і 50 центів.

Коли потребуєте лікарства, то питайте в своїй аптиці за лікарствами „Севера." Уважайте, щобисте дістали те, чого жадаєте. Не беріть фальшивих. Коли не можете дістати того, чого хочете, пишіть впрост до

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

ЕЛЕКТРИЧНІ ВІХТІ утримують ваші ноги в теплі, в сухости і вигоді. Не допускають ЗИМНА, ХОЛОДУ, НЕВРАЛЬГІЇ і РЕВМАТИЗМА. Чудова поміч в случаях корчів, болів і долегливостий в ногах з причини кепської циркуляції крови. Не ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ ЗІ СВОЄЮ РОБОТОЮ. Не сумуйте того „утаєного" почуття. Зауставовіть погану кров. Цілком певні. Ціна пари $1.00 (найліпший від електричних віхтів. Цілком певні). — Шліть належитість марками або гріньми. Подайте міру черевиків. — Адреса: 144c—

A. P. OWENS, Dep. S., 190 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби ЖОЛУДКА, ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, УТРОБИ І НЕРОК. РЕВМАТИЗМ. СЕКРЕТНІ НЕДУГИ І ВСІ ХОРОБИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛІЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШИМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ. ХОРОБУ МАТИЦІ ЛІЧИТЬ без ОПЕРАЦІЇ.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя хороби. Він також уживає X-Ray машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати чи можна вилічити чи ні, бо заяк невиліченої хороби він неберєсь лічити. 140c151

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 2. поп. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цінї 7 цнт. штука.

Коли Ваше здоровлє погіршилось

в наслідок занедбаня дієти або занедбаня жолудка, утроби або кишок, змініть сейчас спосіб Вашого житя. Не позбавайте свій організм відповідного відживлюваня, потрібного для захованя здоровля і сили. Дбайте о добре травлене і поможіть організмови, старанючи ся удержати утробу і кишки в порядку через уживане сьвітової слави ЛІЧНИЧОГО ВИНА КАЛЬВАРІЙСЬКОГО.

Се средство успішно діяє при БРАКУ АПЕТИТУ, ЗЛІМ ТРАВЛЕНЮ, УМЛІВАНЮ, КОРЧАХ, ЗАПОРІ І МАЛЯРІЇ.

Замовіть собі бутельку сего зцїлючого вина Кальварійського в аптиці або у агента або впрост у фірми. Ціна бутельки коштує лише $1.00. Шість бутельок за $5.00.

P. WROBLEWSKI & CO., Dep. 50, 196 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ФАБРИКАНТИ.

Проти ревматизму, штивности в карку або болів в боках, уживайте зцілючої „ВЕНЖОВНІК", ціна вище 25 цнт. в аптиці або впрост у нас.

Філія і головний склад в Cleveland, Ohio, M. RYBKA Co., зарядця, 2042 Quail St., S. W.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ПОЧИНОК.

(Дальше).

— Ой панонюку! — почав Починок. — І знаю і розумію, але тоті поганці так мене застрашили, що до слова прийти не можу. Василь Починок зву ся. Родом з Рехтина. Батько мій Гринько сидів на тій самій хаті, що я і вживав то саме поле і дід мій також. А вони тепер кажуть, що то не моє і хотять мене прогнати. Якось по Різдві, під вечір...

— Так ви о ґрунт процесуєтесь з двором — перебив йому пан — а тепер на авдієнцію прийшли. Правда?

— Таже так. Басістий порадив. Він тут у війску служив і на варті в бурґу стояв. Він всім добре радить.

— Такий видко мудрагель як ви. Закладайте капелюх і ходіть зі мною!

Але Починок не слухав і не йшов.

— Ходіть-же!...

— Не можна, панонюку. Ніяк не можна. З паперами прийде. На послухане підемо.

— Та коли? Тепер, в вечір?

— Або я знаю. Так він казав.

— Хто такий той він?

— Та той, що гроші забрав і за письмом пішов. Без письма, казав, не пустять.

— А богато забрав на тоє письмо?

— Таже богато. Мало що лишив.

— Будете його видіти як своє власне ухо. Дурний би був вертати. Щастє його, що трафив на дурного хлопа. Не маєте що чекати. Не дочекаєтесь певно. Хиба вас хто до решти обідре. Ходіть зі мною.

Починок все таки стояв.

— Ходіть же, бо вас поліцаї заберуть.

Зі страху перед поліцаями пішов.

Чим дальше йшли, тим гірша розпука обгортала його. Надія лишила ся за ним, десь згублена, десь затрачена, така, що пійшла і не вертає.

Прийшли в мури старі і понурі. За хвилю їх обступили самі молоді „кеьондзи" і витали Починка, як не знати якого знатного гостя. Випитували його, з котрих сторін і що там чувати. Та на жаль, не довідали ся богато. Починок, понад свій ліс і понад Рехтин, мало що знав більше від питомців семинарії, котрі перебували у Відни, далеко від своєї вітчини. А всеж таки вони заняли ся щиро бідним хлопом. Примістили його у себе, нагодували і напоїли.

На другий день повели до бурґу, але тамки сказали їм, що найяснійшого монарха нема у Відни і що доперва за якийсь час поверне. Починок чекав в семинари, дякуючи з цілого серця тим добрим людям, що його до себе притулили. Одно лишень непокоїло старого: донька і жінка. Вони навіть не знають, де він подів ся.

Так минуло більше ніж тиждень. Аж одного разу прийшла вістка, що найяснійший монарх приїхав.

Починок врадував ся дуже. Деж-то, другий тиждень сидіти на чужій ласці і без роботи! Цілу ніч майже не спав старовина, дожидаючи рана.

Аж і ранок прийшов. Та волів не приходити!

Починкови сказали те, що мусїли.

З таким ділом, як його, не допускають ся нікого.

Бідний чоловік мало не зійшов з ума.

Ані розрада, ані потіха, ані щирі слова не помагали.

Надія, котрою він жив, завела його. Якби був молодшим, то засукав би руками, взяв би ся до праці і за кілька літ може придбав би дещо. Як ні, то заробляв би хоч тілько, що на житє потреба. Але що робити старцеви немічному, у котрого нараз відберуть все: кришу над головою, нивку родючу, ба й віру у справедливість на сьвіті? Що....

Кілька днів перележав Починок та завдяки заходам і доглядови добрих людий подужав.

Вони постарали ся о карту на желізницю, скинули ся по кілька нових на дорогу на випровадили на дворець.

Так вертав Починок може тимсамим возом, що приїхав і з тимсамим, з чим їхав. Та ні! Ще біднійший став він тепер. Послідну крихітку надії і віри відняли у бідного старця.

* * *

Був осінний вечір, а осінь була пізна; без блисків сонця, без усьміхів завмираючої природи. Німа, тупа, бездушна. Лиш вітер вив, ревів, кидав собою, якби плакав за літом. На небі розтаборили ся хмари і росили дощем. Чорний, обдертий з листя ліс дрімав оповитий тугою. Туга висіла у воздусі, в шепоті сухого листя, в шумі гиляк. Туга була всюди.

Була вона і в серцю Починка, що саме тепер втомленими ногами наближав ся до рідної хати. Ще й яка туга! Як гадюка і як ніч чорна. З яким лицем він стане перед ними і що скаже? Що? — Ходив шукати правди. І найшов. А но гайд, жінко, бери і ший дідівську торбу та йди поміж люди, а ти, дочко, за поводатора станеш... От яка правда! А як ні, то на порозі лягайте і стережіть тої хати як пси. Не дайте її, не пустіть ворога до неї!

А вітер вив і ліс шумів своєю вечірною тугою.

Рад був, що почув її, тую лісову музику. Колись колисала вона його до сну; разом з тими деревами ріс, слухав їх бесіди чарівливої Та не до сну було йому теперки і не до мрій. Тут ходило о житє. Ходило о спосіб, як жити двоїм старим людям, що нараз остали без способу до житя. Остали з донькою, що не знає ні сьвіта, ні людий, що кромі ліса, неба над лісом, цьвітів і птахів в лісі, нікого не розуміє і ніхто її не розуміє.

(Конець буде).